

Γνωμοδότηση της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής με θέμα «Πρόταση Κανονισμού του Συμβουλίου για την τροποποίηση των κανονισμών (ΕΟΚ) αριθ. 404/93, (ΕΚ) αριθ. 1782/2003 και (ΕΚ) αριθ. 247/2006 όσον αφορά τον τομέα της μπανάνας»

COM(2006) 489 τελικό — 2006/0173 (CNS)

(2006/C 325/11)

Στις 26 Οκτωβρίου 2006, και σύμφωνα με το άρθρο 29, παράγραφος 2, του Εσωτερικού της Κανονισμού, η Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή, αποφάσισε να καταρτίσει γνωμοδότηση πρωτοβουλίας με την ανωτέρω πρόταση.

Το ειδικευμένο τμήμα «Γεωργία, ανάπτυξη της υπαίθρου, περιβάλλον», στο οποίο ανατέθηκε η προετοιμασία των σχετικών εργασιών, επεξεργάστηκε τη γνωμοδότησή του στις 8 Νοεμβρίου 2006, με βάση εισηγητική έκθεση του κ. Esruny Moyano.

Κατά την 431η σύνοδο ολομέλειάς της, της 13^{ης} και 14^{ης} Δεκεμβρίου 2006 (συνεδρίαση της 13^{ης} Δεκεμβρίου), η Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή υιοθέτησε με 134 ψήφους υπέρ και 6 αποχές την ακόλουθη γνωμοδότηση:

1. Συμπεράσματα και συστάσεις

1.1 Η ΕΟΚΕ αναγνωρίζει ότι απαιτείται μεταρρύθμιση του ισχύοντος καθεστώτος ενισχύσεων προς τους κοινοτικούς παραγωγούς μπανάνας και, από την άποψη αυτή, εκφράζει την ικανοποίησή της για την πρόταση της Επιτροπής. Φρονεί, ωστόσο, ότι είναι ακόμη πολύ ενωρίς για να μπορέσει να αξιολογηθεί η επίδραση που είχε στο εισόδημα των παραγωγών το νέο καθεστώς εισαγωγών με ενιαίο δασμολόγιο, το οποίο ετέθη σε ισχύ την 1η Ιανουαρίου 2006, και ότι η εν λόγω πρόταση δεν λαμβάνει δεόντως υπόψη το γεγονός αυτό.

1.2 Η ΕΟΚΕ προτείνει να εισαχθούν οι ακόλουθες τροποποιήσεις στην πέμπτη αιτιολογική σκέψη της πρότασης:

«Ο τίτλος III του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 247/2006 του Συμβουλίου της 30ής Ιανουαρίου 2006, περί καθορισμού ειδικών μέτρων για τη γεωργία στις άκρως απόκεντρες περιοχές της Ένωσης, προβλέπει τη θέσπιση κοινοτικών προγραμμάτων στήριξης για τις άκρως απόκεντρες περιφέρειες, τα οποία περιλαμβάνουν ειδικά μέτρα για τη στήριξη της τοπικής παραγωγής γεωργικών προϊόντων. Ο παρών κανονισμός προβλέπει την υποβολή αξιολόγησης το αργότερο μέχρι τις 31.12.2009. Αν διαπιστωθεί σημαντική μεταβολή των οικονομικών συνθηκών με επιπτώσεις στους πόρους διαβίωσης του πληθυσμού των άκρως απόκεντρων περιφερειών, η Επιτροπή θα υποβάλει την έκθεση αυτήν το αργότερο. Ωστόσο, προκειμένου να ληφθεί υπόψη η όλως ιδιαίτερη κατάσταση των κοινοτικών παραγωγών μπανάνας, η Επιτροπή θα υποβάλει ειδική έκθεση πριν από την προβλεπόμενη ημερομηνία, στην περίπτωση που θα σημειωθεί μείωση των εσόδων των παραγωγών αυτών ως συνέπεια των τροποποιήσεων του καθεστώτος εισαγωγών. Το μέσο αυτό φαίνεται πως είναι το πλέον κατάλληλο για τη στήριξη της παραγωγής μπανάνας σε κάθε μία από τις εν λόγω περιφέρειες, δεδομένου ότι προβλέπει ευέλικτους και αποκεντρωμένους μηχανισμούς για τη στήριξη της παραγωγής μπανάνας. Η δυνατότητα να συμπεριληφθεί η στήριξη του τομέα της μπανάνας στα εν λόγω προγράμματα στήριξης μπορεί να ενισχύσει τη συνοχή των στρατηγικών στήριξης της γεωργικής παραγωγής στις εν λόγω περιφέρειες.»

1.3 Η ΕΟΚΕ προτείνει να προστεθεί στο άρθρο 3, παράγραφος 2, μία νέα παράγραφος 3α για το άρθρο 28 του Κανονισμού (ΕΟΚ) αριθ. 247/2006:

«Στην περίπτωση που θα σημειωθεί υποβάθμιση των οικονομικών συνθηκών των παραγωγών μπανάνας οφειλόμενη σε

τροποποίηση του καθεστώτος εισαγωγών, η Επιτροπή θα υποβάλει ειδική έκθεση, το αργότερο μέχρι τις 31 Δεκεμβρίου 2009, η οποία θα συνοδεύεται ενδεχομένως από τις αναγκαίες προτάσεις.»

1.4 Η ΕΟΚΕ προτείνει να τροποποιηθεί το άρθρο 30 του Κανονισμού αριθ. 247/2006 με την προσθήκη της ακόλουθης παραγράφου:

«Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή μπορεί να εξουσιοδοτήσει τα κράτη μέλη να συμπεριλάβουν στα εθνικά τους προγράμματα στήριξης ένα ειδικό καθεστώς προκαταβολών για τους παραγωγούς μπανάνας.»

2. Γενικές παρατηρήσεις

2.1 Ο κλάδος της μπανάνας είναι πολύ ιδιαίτερος, γι' αυτό και αποτέλεσε αντικείμενο ειδικής ΚΟΑ. Η ιδιαιτερότητα αυτή της μπανάνας οφείλεται κυρίως στο γεγονός ότι το μεγαλύτερο μέρος της κοινοτικής παραγωγής προέρχεται από εξόχως απόκεντρες περιφέρειες (ΕΑΠ), οι οποίες, όπως αναγνωρίζεται στο άρθρο 299, παράγραφος 2, της Συνθήκης, αντιμετωπίζουν μια σειρά ιδιαίτερων δυσχερειών, στο ότι η παραγωγή αυτή εφοδιάζει το 16 % μόνο της κοινοτικής αγοράς και, επίσης, στο γεγονός ότι η παγκόσμια αγορά της μπανάνας είναι κατ' ουσίαν ολιγοπώλιο, δεδομένου ότι η εμπορία της ελέγχεται από πέντε μεγάλες επιχειρήσεις.

2.2 Η υπό εξέταση πρόταση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, που υιοθετήθηκε μετά από μακρά διαδικασία εξωτερικής και εσωτερικής διαβούλευσης, αντιπροσωπεύει ριζική αλλαγή του ισχύοντος καθεστώτος στήριξης της κοινοτικής μπανάνας. Το ισχύον σύστημα εσωτερικής στήριξης, που βασίζεται στην αρχή των αντισταθμιστικών πληρωμών, με ενίσχυση που κυμαίνεται κάθε χρόνο σε συνάρτηση με το επίπεδο των τιμών της μπανάνας, θα αντικατασταθεί από μια ενίσχυση που θα κατανέμεται σε εθνικούς φακέλους, οι οποίοι για τις ΕΑΠ εντάσσονται στα αντίστοιχα προγράμματα POSEI, ενώ για τις λοιπές κοινοτικές περιοχές παραγωγής μπανάνας εντάσσονται στο καθεστώς ενιαίας ενίσχυσης.

2.3 Η πρόταση αυτή συνεπάγεται τη μεταρρύθμιση τριών κοινοτικών κανονισμών:

2.3.1 Κανονισμός 404/93, ΚΟΑ μπανάνας. Καταργείται ο τίτλος II (Οργανώσεις παραγωγών και μηχανισμοί συνεννόησης), ο τίτλος III (καθεστώς αντισταθμιστικής ενίσχυσης, λειτουργικά προγράμματα και πριμοδότηση για εκρίζωση) και διάφορα άρθρα των τίτλων IV και V που στερούνται πλέον αντικείμενου, λόγω της αντικατάστασης του καθεστώτος δασμολογικών ποσοστώσεων από νέο καθεστώς, αποκλειστικά δασμολογικό, και τροποποιούνται ορισμένα άρθρα του τίτλου V: καταργείται η επιτροπή διαχείρισης για τις μπανάνες (οι αναφορές στην επιτροπή αυτή θα νοούνται ως αναφορές στην επιτροπή διαχείρισης οπωροκηπευτικών) και καταργείται η διάταξη που αφορά την υποχρέωση υποβολής ετήσιας έκθεσης στα πλαίσια του κανονισμού 404/93.

2.3.2 Κανονισμός 1782/2003, Μεταρρύθμιση της ΚΓΠ 2003. Τροποποιούνται τα κατάλληλα άρθρα ώστε η μπανάνα που δεν παράγεται στις ΕΑΠ να ενταχθεί στο καθεστώς ενιαίας ενίσχυσης. Προς τον σκοπό αυτόν τροποποιούνται τα εθνικά ανώτατα όρια για την Ελλάδα (+ 1,1 εκατ. ευρώ), την Πορτογαλία (+ 0,1 εκατ. ευρώ) και την Κύπρο (+ 3,4 εκατ. ευρώ). Τα εν λόγω κράτη μέλη θα καθορίσουν τα ποσά αναφοράς και τα επιλέξιμα εκτάρια για την ενιαία ενίσχυση, με βάση αντιπροσωπευτική περίοδο μεταξύ των περιόδων εμπορίας 2000 και 2005.

2.3.3 Κανονισμός 247/2006, POSEI ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ. Αυξάνεται ο προϋπολογισμός των POSEI σε 278,80 εκατ. ευρώ: POSEICAN 141,1 εκατ. ευρώ, POSEIDOM 129,1 εκατ. ευρώ και POSEIMA 8,6 εκατ. ευρώ.

2.4 Η ΕΟΚΕ φρονεί ότι η πρόταση της Επιτροπής αντιπροσωπεύει κατά μία έννοια μια αποποίηση ευθύνης εκ μέρους της Επιτροπής έναντι του κοινοτικού κλάδου παραγωγής μπανάνας, καθώς στερεί ουσιαστικά περιεχομένου την ΚΟΑ της μπανάνας και μεταφέρει την οικονομική στήριξη προς το προϊόν αυτό στον γενικό προϋπολογισμό των προγραμμάτων POSEI, χωρίς να προβλέπει ειδικό κεφάλαιο για τη μπανάνα.

2.5 Η ΕΟΚΕ αξιολογεί θετικά το γεγονός ότι η Ευρωπαϊκή Επιτροπή προτείνει ένα σύστημα σταθερών εθνικών δημοσιονομικών

φακέλων, εκφράζει όμως τον φόβο μήπως ο συνακόλουθος συνολικός προϋπολογισμός δεν επαρκεί σε περίπτωση σημαντικής υποβάθμισης των κοινοτικών τιμών που ενδέχεται να επέλθει από τη μεγαλύτερη απελευθέρωση της αγοράς που συνεπάγεται το νέο καθεστώς εισαγωγών και από την προβλέψιμη εξέλιξη του καθεστώτος αυτού ως συνέπεια των υπό εξέλιξη διεθνών εμπορικών διαπραγματεύσεων.

3. Ειδικές παρατηρήσεις

3.1 Η Επιτροπή θα έπρεπε να εξεύρει μια εναλλακτική λύση ώστε να διατηρήσει το κοινοτικό πλαίσιο των οργανώσεων παραγωγών μπανάνας, δεδομένου ότι η ευρωπαϊκή παραγωγή του προϊόντος αυτού είναι πολύ εξατομικευμένη, εφόσον κατά πλειοψηφία πρόκειται για μικρούς παραγωγούς που καλούνται να πωλήσουν το προϊόν τους σε μια αγορά που χαρακτηρίζεται από ισχυρό ανταγωνισμό και, επομένως, απαιτεί σημαντική συγκέντρωση της προσφοράς. Η ΕΟΚΕ φρονεί ότι το κοινοτικό αυτό πλαίσιο για τις οργανώσεις παραγωγών θα μπορούσε να διατηρηθεί με τη διατήρηση της ισχύος ορισμένων διατάξεων του τίτλου II του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 404/93, ιδιαίτερα δε των άρθρων 5, 8 και 9.

3.2 Η παραγωγή μπανάνας γίνεται σε πολύ εντατικές καλλιέργειες, σε γεωργικές εκμεταλλεύσεις που πρέπει να συντηρούνται καθ' όλη τη διάρκεια του έτους, γεγονός που συνεπάγεται σταθερές εκταμιεύσεις, κυρίως λόγω των μεγάλων αναγκών σε εργατικό δυναμικό και της χρήσης της άρδευσης. Αυτός είναι ο λόγος για τον οποίο, στο ισχύον καθεστώς, είχε θεσπιστεί σύστημα προκαταβολών, το οποίο θα ήταν σκόπιμο να διατηρηθεί.

3.3 Η πρόταση της Επιτροπής θα έπρεπε να είναι σαφέστερη όσον αφορά το περιεχόμενο της έκθεσης που θα χρησιμεύσει ως βάση για τη λήψη κατάλληλων μέτρων στην περίπτωση απώλειας εισοδήματος των γεωργών λόγω των συνεπειών του νέου καθεστώτος εισαγωγών.

Βρυξέλλες, 13 Δεκεμβρίου 2006.

Ο Πρόεδρος
της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής
Δημήτρης ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ